

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ ХУДОЖНІХ ПРОМИСЛІВ

Окрім цього, знання учнями своїх індивідуальних особливостей після закінчення 9-го класу дає можливість визначитись з подальшим поглибленням знань з будь-яких інших напрямів природничо-математичного, суспільно-гуманітарного або іншого спрямування.

Висновки. Ураховуючи наявність в Україні мережі навчальних педагогічних закладів, що мають художньо-дизайнерський напрям, пов'язаний із збереженням національних традицій формування і декору в процесі художнього конструювання виробів, педагогам з професійного навчання повинна надаватися можливість здобувати вищу освіту з напрямку "Професійне навчання" за освітньо-кваліфікаційними рівнями молодшого спеціаліста (5.020210), бакалавра (6.020200) і магістра (8.020210) з присвоєнням кваліфікації "Викладач (учитель) – дизайнер спеціальних дисциплін за спеціальностями: промисловий дизайн, графічний дизайн, дизайн костюма, дизайн середовища (інтер'єрів і екстер'єрів), ландшафтний дизайн, декоративно-

ужиткове мистецтво (етнодизайн).

1. *Програми для середньої загальноосвітньої школи. 1–4 класи.* – К.: Початкова школа, 2006. – С. 202–236.

2. *Тименко В.П. Трудове навчання і художня праця як основа політехнічної творчості // Початкова школа.* – 2004. – №3. – С. 23.

3. *Тименко В.П. Методика трудового навчання: технічної і художньої праці // Початкова школа.* – 2006. – №10. – С. 23–29.

4. *Тименко В.П. Формування конструктивно-художніх умінь в учнів 4 класу // Початкова школа.* – 2005. – №1. – С. 32–36.

5. *Сирота В.М. Формування професійної готовності майбутніх учителів початкових класів до викладання художньої праці. Автореф. дис. канд. пед. н.* – К., 1998. – 24 с.

6. *Носаченко Т.Б. Формування у молодших школярів конструктивних умінь у процесі навчання образотворчого мистецтва і художньої праці. Автореф. дис. канд. пед. н.* – К.: 2006. – 24 с.

7. *Дизайн-освіта: профільне навчання старшокласників.* – К.: Видавничий дім "Шкільний світ". – 2006. – 127 с.

8. *Дизайн і технологія в системі неперервної освіти // Сільська школа України.* – 2004. – №21. – С. 23–24.

Віктор Локшин, кандидат педагогічних наук,

*завідувач лабораторією легкої промисловості та народних промислів
Інституту професійно-технічної освіти АПН України
м. Київ*

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ ХУДОЖНІХ ПРОМИСЛІВ

У статті досліджуються теоретико-методологічні засади підготовки фахівців у професійно-технічних закладах освіти (ПТНЗ) художнього профілю.

Постановка проблеми. Розвиток сучасних мистецьких технологій в національному та світовому контекстах зумовлює і спричинює певні зміни в галузі освіти. Сучасні тенденції розвитку національної системи освіти потребують теоретичного осмислення і практичного оновлення змісту професійної підготовки. Здійснено вагомі кроки щодо входження української освіти в європейський і світовий освітній простір, приводяться у відповідність до міжнародних вимог освітньо-кваліфікаційні рівні та ступеневість освіти, триває робота над державними стандартами, які наближають вітчизняну освіту до освітніх систем найрозвиненіших країн.

Професійно-технічна освіта є складовою системи освіти України і спрямована на

забезпечення оволодіння громадянами знаннями, уміннями і навичками в обраній ними галузі професійної діяльності, розвиток компетентності та професіоналізму, виховання загальної і професійної культури. Проблеми утвердження української державності, відродження національної культури, традицій українського народу та забезпечення їх подальшого розвитку вимагають переосмислення нашого історичного минулого, повернення до скарбниці культурних надбань народних художніх промислів та ремесел, визначення шляхів сучасного українського мистецтва, а це, в свою чергу, зумовлює необхідність перебудови всієї системи професійно-технічного навчання спеціалістів-митців, приведення її у відповідність до сучасних потреб.

Мета статті. Визначити основні завдання

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ ХУДОЖНІХ ПРОМИСЛІВ

вдосконалення професійно-художньої освіти в Україні з урахуванням регіонального компонента, головні напрями у ППНЗ художнього профілю, важливі вимоги художньої професії до майбутнього фахівця.

Виклад основного матеріалу. Реалізація положень Державної національної програми “Освіта” (Україна ХХІ століття), Національної доктрини розвитку освіти, Законів України “Про освіту”, “Про загальну середню освіту”, “Про професійно-технічну освіту”, “Про вищу освіту”, програми Кабінету Міністрів України з реалізації Національної доктрини розвитку освіти, основних напрямів досліджень з педагогічних і психологічних наук в Україні передбачає забезпечення інтелектуального і творчого розвитку майбутніх фахівців, їхньої фундаментальної підготовки, професійної мобільності на ринку праці, що потребує запровадження гнучких освітніх програм та новітніх технологій [2; 3; 4].

Упровадження теоретичних і методичних засад підготовки фахівців у професійно-технічних навчальних закладах художнього профілю спрямоване як на реалізацію особистісно орієнтованого підходу, врахування потреб, інтересів і можливостей у професійному навчанні учнів з урахуванням наукомістких технологій, так і на виконання вимог суспільства до соціального, професійного розвитку, самореалізації людини.

Сучасні перетворення в професійно-художній освіті спрямовані на забезпечення умов для творчого зростання особистості майбутнього митця (майстра-художника), формування національних, культурно-естетичних цінностей, високоякісної професійної підготовки фахівців художнього профілю, їхньої здатності до самореалізації в індивідуальній і колективній художній діяльності; оволодіння відповідними кваліфікаціями і компетенціями, необхідними для професійної мобільності та конкурентоздатності на ринку праці, а також для соціального визнання кожного учня і студента художнього навчального закладу як митця – професіонала в художньому середовищі.

Неперервність професійно-художньої освіти передбачає включення особистості в освітньо-виховний процес на всіх рівнях підготовки, оволодіння різними видами художньої діяльності, системою теоретичних знань (з гуманітарних, мистецьких, спеціальних дисциплін), досвідом взаємодії з природою, навколишнім середовищем, людьми тощо.

Удосконаленню професійно-художньої освіти сприяють оновлення її змісту та науково-

методичне забезпечення підготовки фахівців із художніх промислів і ремесел. Оновлений зміст характеризується ступеневістю, наступністю, варіативністю, гнучкістю, інтегративністю, універсальністю, фундаментальністю, прогностичністю і спрямований на досягнення основної мети професійно-художньої освіти – задоволення диференційованих освітніх запитів особистості майбутнього майстра художніх ремесел, її соціалізації та адаптації в образотворчій та декоративно-ужитковій діяльності. У зв'язку з цим в освітньо-виховному процесі педагоги навчальних закладів впроваджують інноваційні педагогічні технології, форми, методи, авторські методики, що сприяють індивідуалізації та диференціації у професійно-художньому навчанні.

Оновлення змісту та його науково-методичне забезпечення дозволяє усувати суперечності в сучасній професійно-художній освіті й упереджувати негативні тенденції в теорії та практиці підготовки фахівців із професій художнього профілю. Модернізація навчальних планів і програм, видання підручників, навчальних посібників, розроблення дидактичних засобів має значно підвищити якість теоретичних і практичних занять.

Враховуючи актуальність, теоретико-методологічну та методичну важливість, згідно з сучасними міжнародними підходами до підготовки фахівців, слід спрямовувати зусилля на реалізацію “нового професійного контуру” фахівців.

В умовах формування загальноєвропейського і глобального освітнього простору ключовими характеристиками сучасного фахівця мають стати: високі моральні якості, професійна культура, відповідальність, гідність, усвідомлення своєї національної приналежності, відкритість до світу, повага до інших культур, мобільність.

Необхідним є подальше теоретико-методологічне розроблення засад підготовки фахівців у професійно-технічних закладах освіти (ППНЗ) художнього профілю. У цьому контексті доцільно спрямувати увагу науковців на питання, пов'язані з формуванням освітніх ідей, концепцій у вигляді моделей, критеріїв їх оцінювання тощо. Актуальним є дослідження проблем синтезу фундаментальних педагогічних теорій (педагогічної антропології, педагогічної психології, педагогічної етики, педагогічної естетики, педагогічної герменевтики та ін.) та їх дієвості в структурі сучасних освітніх технологій.

Одним із пріоритетних напрямів наукового пошуку має стати дослідження сутності та змісту педагогічних технологій, їх структури, умов

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ ХУДОЖНІХ ПРОМИСЛІВ

формування готовності майбутніх педагогів до їх впровадження. Така готовність дає можливість інженерно-педагогічним працівникам впевнено почувати себе в професійній діяльності, швидше адаптуватися до умов сучасної освіти, успішно розв'язувати складні завдання навчально-виховної роботи, вміти вивчати особистісні якості учнів, визначати оптимальні умови педагогічного впливу, глибоко аналізувати результати своєї діяльності.

Найбільш доцільною моделлю організаційної структури неперервної професійно-художньої освіти є навчальні науково-виробничі комплекси, створені на основі інтеграції навчальних закладів.

Поглибленого наукового пошуку потребує проблема раціонального вироблення державного стандарту змісту професійної освіти, розвитку творчого, інтегративного мислення учнів і студентів, організаційної взаємодії новітніх інформаційних технологій з іншими педагогічними технологіями, раціональної організації праці з точки зору гігієни праці й ергономіки. Особливо актуальним є розроблення й експертиза державних стандартів професійно-художньої освіти та їх науково-методичного забезпечення. Систему стандартів професійної освіти доцільно розробляти з урахуванням принципу наступності, реалізація якого повинна передбачатися в усіх структурних підрозділах професійної освіти.

Потребує вдосконалення програмно-методичне забезпечення для підготовки спеціалістів з вищою освітою з числа випускників професійно-технічних навчальних закладів.

Необхідно розвивати мережу експериментальних майданчиків й активно продовжувати експериментальну роботу щодо визначення можливостей трансформування модульних технологій відповідно до ролі та місця навчальної дисципліни в структурі навчального плану.

Посилити увагу до відбору і впровадження сучасних освітніх технологій в навчально-виховний процес на основі морально-етичних, психологічних, медичних, ергономічних, економічних, екологічних та інших підходів і критеріїв, а також оцінки їхньої ефективності і безпеки в умовах інтегративно-диференційованого навчання.

Викладачам професійно-технічної освіти доцільно наполегливо опановувати можливості рефлексивної технології, яка сприяє активному усвідомленню людиною того, що з нею відбувається і є важливим засобом оптимізації її індивідуального буття, самоорганізації та самореалізації особистості. Необхідно забезпечити високий рівень психологічної надійності майбутнього фахівця.

Підготовка фахівців у ПТНЗ художнього

профілю набуває продуктивності за умов гуманізації навчально-виховного процесу. Важлива роль у цьому належить гуманітарній освіті, яка є важливим соціальним чинником трансляції культурних цінностей, норм, ідеалів, формою відтворення національно-культурного світу. Саме можливості гуманітарної освіти зберігати і узгоджувати смислотворчі координати культурної системи дозволяють розглядати її не лише як фактор професійної підготовки, але й як ефективний інструмент формування цілісної особистості.

Першочерговими завданнями вдосконалення професійно-художньої освіти з урахуванням регіонального компонента в Україні вважаємо:

- забезпечення наступності у професійній підготовці фахівців художнього профілю;

- розроблення інноваційних технологій навчання та їх впровадження в освітній процес професійно-художніх навчальних закладів;

- поширення практики створення навчальних науково-виробничих комплексів з організації неперервної професійно-художньої освіти;

- розроблення перспективного плану видання підручників, навчальних посібників для підготовки фахівців з професій і спеціальностей художнього профілю.

До питань, пов'язаних з розвитком інтегративного підходу та реалізацією принципу наступності у професійній підготовці фахівців, відносимо: структурну перебудову технологій засвоєння інтегрованого змісту освіти; включення методики викладання інтегрованих курсів у зміст професійної підготовки педагогів; розроблення організаційно-методичного забезпечення виробничого навчання у професійно-технічних навчальних закладах; виявлення особливостей змісту і методів навчання в умовах неперервної професійної освіти; вивчення психолого-педагогічних засад навчання, перепідготовки та підвищення кваліфікації у професійній освіті; забезпечення наступності в навчальній літературі зі спеціальних дисциплін, теоретико-методичні основи підготовки викладачів для роботи у навчально-науково-виробничих комплексах [1, 93].

Головними напрямками у ПТНЗ художнього профілю є:

- розширення напрямів дослідження проблем змісту, методів, організаційних форм професійного навчання та виховання;

- сприяння використанню прогресивних ідей зарубіжних учених, створенню спільних науково-дослідних проектів з проблем дидактики професійно-технічної освіти, ефективності впровадження педагогічних інновацій у

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ ХУДОЖНІХ ПРОМИСЛІВ

навчально-виховному процесі, застосування комп'ютерних технологій у професійних навчальних закладах, технологій підготовки викладачів професійної школи, психології професійного розвитку особистості;

- сприяння створенню підручників і дидактичних посібників для підготовки фахівців у ПТНЗ художнього профілю підготовки та видання підручників, навчальних посібників і методичної літератури для професійно-технічних навчальних закладах з бюджетною підтримкою їх видання;

- на основі Державного переліку професій і спеціальностей ДК-003-95 розроблення нового переліку інтегрованих професій і спеціальностей художнього профілю, відповідно до якого має здійснюватися підготовка фахівців;

- розроблення технологій, спрямованих на автономізацію і децентралізацію управління освітою;

- відкриття факультетів, відділень, окремих груп у вищих навчальних закладах з підготовки педагогічних працівників для професійно-технічних навчальних закладів різного типу і профілю, зокрема художнього;

- створення на базі експериментальних майданчиків лабораторій регіональних науково-практичних центрів з впровадження змісту регіонального компонента центри Інститут розвитку профтехосвіти АПН України.

Дидактичне обґрунтування змісту професій художнього профілю викликано: формуванням ринкових відносин в економіці, заснованих на різних формах власності; динамічними змінами вимог до змісту і організаційних форм професійно-художньої освіти, зокрема до підготовки робітничих кадрів як чинника соціально-економічного розвитку країни; необхідністю державного впливу на рівень професійної кваліфікації і компетентності робітничого потенціалу; розширенням участі України в міжнародному розподілі праці; необхідністю подальшого розвитку професійно-художньої освіти в нових соціально-економічних умовах з урахуванням сучасних і перспективних потреб ринку праці [3]. Водночас обґрунтування змісту має стати інструментом управління якістю професійно-художньої освіти на державному рівні, їх конкурентоспроможності на вітчизняному і світовому ринках праці, основою для подальшої розробки навчально-плануючої документації, засобів науково-методичного забезпечення навчального процесу, організації атестації навчальних закладів.

Зміст професійно-художньої освіти має бути

потужним для тих, хто навчається, враховувати багатотисячний досвід народних умільців, базуватись на традиціях національного мистецтва, а також на досвіді сучасних вітчизняних і зарубіжних митців у галузі декоративно-ужиткового та образотворчого мистецтва.

Інтеграційні процеси, що проходять у художньому виробництві, все більше інтелектуалізують підготовку майбутніх фахівців художнього профілю, яка передбачає:

- високий рівень володіння теоретичними знаннями, професійними вміннями та навичками художньої діяльності;

- здатність до самоконтролю з орієнтацією на кінцевий результат, уміння планувати, організовувати, а також узгоджувати свою діяльність з іншими;

- уміння орієнтуватися у виборі виду художньої діяльності для реалізації своїх здібностей;

- володіння професійною сформованістю мотиваційної сфери тощо.

Важливими вимогами художньої професії до майбутнього фахівця, як зазначає С.Я.Батишев, є цілеспрямованість у навчанні професії; безперервність професійного навчання; поєднання теоретичної підготовки з формуванням професійних умінь та навичок; самостійність роботи; творчий характер у процесі оволодіння професією тощо [6, 76].

Навчальна специфікація висуває вимоги до знань і вмінь, котрими має оволодіти майбутній фахівець художньою профілю під час навчання, щоб успішно працювати на виробництві. З цієї метою необхідна розробка освітньо-професійної програми, яка складається із теоретичної і практичної підготовки.

Основою кваліфікації майбутніх робітників художнього профілю є теоретична підготовка, яка складається із загальноосвітнього, соціально-гуманітарного, фундаментального, професійного блоку знань.

Загальноосвітня підготовка відповідно до вимог державного стандарту передбачає оволодіння майбутніми фахівцями художнього профілю знаннями з природничо-математичного та гуманітарного напрямів. Природничо-математичний напрям представлено навчальними дисциплінами: математика, фізика і астрономія, хімія, біологія, географія, а гуманітарний – історія України, всесвітня історія, українська мова і література, зарубіжна література, основи правових знань і Конституція України, іноземна мова.

Зміст загальноосвітньої підготовки повинен бути спрямований на спеціалізацію художньої

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ ХУДОЖНІХ ПРОМИСЛІВ

підготовки і сприяти загальнокультурному та інтелектуальному розвитку особистості, якісному оволодінню програмовим матеріалом з художньої професії.

Зміст циклу гуманітарних та соціально-економічних дисциплін має спрямовуватися на забезпечення високого рівня усвідомлення майбутніми фахівцями історичних процесів української народності, державності, культури; основних тенденцій розвитку цивілізації; сучасних проблем країни; вивчення сутності економічних явищ і процесів, різних форм господарювання, маркетингу, менеджменту, економічного змісту системи оподаткування; вивчення основних положень теорії держави та важливості інститутів, конституційного, адміністративного, цивільного, сімейного, трудового, кримінального та інших галузей права тощо.

Загальнопрофесійна підготовка передбачає оволодіння теоретичними знаннями з двох напрямів: загальнотехнічного та спеціального.

Загальнотехнічний напрям охоплює такі навчальні дисципліни, як: інформатика та автоматизація, креслення та перспектива, матеріалознавство, безпека життєдіяльності, основи макетування тощо.

Зміст цих навчальних дисциплін спрямовується на вивчення основних правил складання алгоритмів програмування, роботи на комп'ютері, теоретичних основ і методів обґрунтування просторових фігур на площині, креслення різних об'єктів за законами і правилами лінійної побудови, раціональної організації обслуговування, ознайомлення з найбільш ефективними методами покращення умов праці, небезпечними факторами виробничого середовища та їх впливом на життєдіяльність особистості тощо.

Спеціальна підготовка спрямована на оволодіння майбутніми фахівцями теоретичними знаннями і вміннями з відповідної професійно-художньої діяльності і представлена дисциплінами мистецтвознавчого та технологічного характеру.

Зміст спеціальної підготовки реалізується у процесі вивчення загальнохудожніх дисциплін (рисунок, композиція, основи кольорознавства тощо). Система образотворчих знань передбачає вивчення майбутніми фахівцями загальних принципів композиції, необхідних у творчій переробці елементів природного і предметного середовища, створенні орнаментальних форм та їх вираженні в кольорі, оволодіння реалістичним рисунком, рядом графічних та малярських навичок тощо.

Образотворча грамота тісно пов'язана зі змістом предметів, які розширюють знання

студентів з історії виникнення та розвитку художніх ремесел, локальних особливостей символів, узорів, орнаменту, кольору, матеріалу, форми виробів декоративно-ужиткового мистецтва тощо. Ці знання знаходять відображення у змісті фундаментальних навчальних дисциплін: народні художні промисли, теорія та історія декоративно-ужиткового мистецтва, історія українського народного костюма тощо.

Слід зауважити, що кількість передбачених годин на вивчення дисциплін мистецтвознавчого характеру потребує збільшення. Адже саме вони забезпечують базову загальнохудожню підготовку, тобто фундаментальні художні знання, необхідні для оволодіння спеціальними вміннями та навичками з конкретного фаху.

Зміст спеціальної підготовки формується відповідно до кваліфікаційних вимог і професійних компетенцій і забезпечує оволодіння технологічними знаннями, які мають бути не вузькоспеціалізованими, а міжпрофесійними. Їх необхідно добирати у двох напрямках: загальні, тобто такі, що відповідають групі споріднених професій художнього профілю (пластична анатомія, теорія орнаментів, шрифти, основи макетування, основи ліплення) та спеціальні, що забезпечують професійно-художню спеціалізацію (спеціальна технологія, обладнання, технічний рисунок, конструювання, моделювання тощо).

Зміст цих дисциплін спрямований на удосконалення спеціальних знань і вмінь майбутніх фахівців художнього профілю, вивчення історичних основ виникнення і розвитку художніх промислів, орнаментів; розуміння основ геометричного і проєкційного креслення, набуття певної системи теоретичних знань, практичних навичок у конструюванні та моделюванні виробів, написанні текстів різними видами шрифтів, виконання шрифтових композицій, вивчення матеріально-технологічної основи макетування тощо.

Зміст циклу професійних навчальних дисциплін та видів навчальної роботи передбачає спеціальну теоретичну і професійно-практичну підготовку. Теоретична спеціальна підготовка спрямована на оволодіння майбутніми фахівцями художнього профілю технічних засобів, технік обробки матеріалів з кожної спеціалізації, технологічних процесів виготовлення виробів декоративно-ужиткового мистецтва, вартості мистецьких виробів; способів побудови креслень базових лекал різного крою і на їх основі моделювання різних видів одягу; основних засобів композиції, поняття статичності, динаміки, симетрії, асиметрії, ритму, нюансу, кольору; пластичних законів усіх

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ ХУДОЖНІХ ПРОМИСЛІВ

видів скульптурних напрямів; теоретичних аспектів екології тощо.

Зміст професійно-практичної підготовки реалізується у програмах виробничого навчання в майстернях та виробничій практиці. Вони виконують головну функцію в професійному становленні фахівців художнього профілю, розвитку та удосконаленні творчих здібностей, формуванні ціннісного ставлення молоді до трудової діяльності в умовах виробництва, сприяють підвищенню професійної компетентності.

Професійно-практична підготовка передбачає вивчення видів професійно-художньої діяльності, відповідно до фаху. Загальні вимоги художніх професій передбачають вміння виконувати стилізацію узорів, збільшення або зменшення малюнків; переносити малюнки на матеріал, що оброблюється (дерево, тканина, шкіра тощо); складати технологічну послідовність оздоблення виробу, організувати робоче місце, усувати неполадки в обладнанні, дотримуватись безпечних правил роботи, економно витратити сировину тощо. До спеціальних вимог доцільно відносити вміння виконувати прийоми художнього оздоблення виробів: виготовляти художні вироби декоративно-ужиткового призначення згідно з еталонним зразком, а також за власними творчими композиціями; виготовляти художні вироби з різних видів матеріалів; усувати дефекти під час виконання роботи тощо.

Виробниче навчання реалізується навчальним закладом, а виробнича практика здійснюється в умовах художнього виробництва і, як виняток, у навчально-виробничих підрозділах професійно-художніх закладів освіти за умови забезпечення ними виконання в повному обсязі навчальних планів і програм.

Підсумком практичної підготовки є виконання пробної роботи з метою присвоєння кваліфікаційного розряду з художньої професії.

Навчання в майстернях спрямовується на удосконалення професійних умінь майбутніх фахівців художнього профілю з конкретної спеціалізації за напрямками декоративно-ужиткового мистецтва: художній розпис, художня обробка деревини, художня кераміка, художнє оформлення інтер'єрів, промислового графіка, реклама в архітектурно-просторовому середовищі тощо.

Висновки. Основними рекомендаціями з впровадження змісту фахової підготовки кваліфікованих робітників для підприємств художніх промислів є:

1. Спрямування зусилля науковців, керівників,

науково-педагогічних і педагогічних працівників ППНЗ художнього профілю на виконання основних положень Національної доктрини розвитку освіти.

2. Забезпечення і постійне безперервне відпрацювання нових ідей, сучасних педагогічних технологій на експериментальних майданчиках у ППНЗ художнього профілю.

3. Оновлення теоретико-методологічного понятійного апарату професійно-технічної освіти, який відповідав би сучасному стану педагогічної науки та практики в Україні.

4. Розробка теоретичних та методичних засад підготовки фахівців у ППНЗ художнього профілю з використанням сучасних інформаційних технологій.

5. Підвищення кваліфікації інженерно-педагогічних працівників, забезпечення оволодіння ними навичками застосування у роботі персональних комп'ютерів, Інтернет, новітніх програмних продуктів.

6. Ширше впровадження та розвиток інтегративних навчальних курсів як один з напрямів удосконалення професійної компетентності майбутніх фахівців.

7. Формування творчих колективів з науковців і педагогів-практиків для написання навчально-методичної літератури зі спеціальних і загально-художніх дисциплін.

8. Посилення взаємодії професійно-художніх навчальних закладів із соціальними партнерами у підготовці майбутніх фахівців художнього профілю.

1. Васильєв І.Б. Цілі, структура і зміст освіти в вищих професійних училищах та професійних ліцеях: Методична розробка для керівників професійно-технічних навчально-виховних закладів / Управління освіти Харківського облвиконкому, Харківський обласний учбово-методичний центр професійної освіти. – Харків, 1995.

2. Концептуальні засади демократизації та реформування освіти в Україні. – К.: Школяр, 1997.

3. Національна доктрина розвитку освіти у XXI столітті. – К.: Вид-во "Шкільний світ", 2001.

4. Освіта України – 2005: Інформаційно-аналітичні матеріали діяльності МОН України / Уклад.: К.М. Лемківський, В.П. Погребняк, Д.Б. Панасевич, А.К. Солоденко. – К.: Знання, 2006.

5. Педагогічна книга майстра виробничого навчання: Навч.-метод. посібник / Н.Г. Ничкало, В.О. Зайчук, Н.М. Розенберг та ін.; За ред. Н.Г. Ничкало. – К.: Вища школа, 1992.

6. Профессиональная педагогика: Учебник для студентов, обучающихся по педагогическим специальностям и направлениям / Батышев С.Я., Яковлева М.Б., Скакун В.А., Ховов О.Б. и др. – М.: РПА, 1997.